

ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОГО КЕРІВНИЦТВА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У статті проаналізовано історію розвитку проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів. Визначено основні періоди становлення досліджуваної проблеми: дорадянський, радянський, сучасний. Розкрито тенденції, якими характеризується кожний період. Досліджено сутність дефініцій, що передували виникненню поняття "педагогічне керівництво самостійною роботою майбутніх учителів".

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасний стрімкий розвиток суспільства, науки, техніки вимагає готовності кожної особистості до самостійного освоєння нового соціального досвіду, надзвичайно важливого для розв'язання побутових та професійних проблем. Таку готовність має забезпечити навчальний заклад у процесі ефективно організованої та керованої самостійної роботи.

Особливого значення набуває самостійна робота у процесі підготовки майбутніх учителів, оскільки суспільство чекає від педагогічних навчальних закладів кваліфікованих фахівців, з високим рівнем професійної підготовки, здатних у процесі майбутньої педагогічної діяльності проявляти енергійність, креативність, коректність у розв'язанні професійних завдань і, безумовно, рухатись вперед, постійно оволодіваючи новими знаннями, вміннями та навичками у процесі самоосвіти.

Досягнути бажаної мети у підготовці майбутніх педагогів можна завдяки ефективному педагогічному керівництву їх самостійною роботою.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналіз низки науково-педагогічних джерел показав, що проблема педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів вивчається протягом тривалого часу, але, практично відсутні дослідження історії цього питання.

Формулювання цілей статті. Виникає необхідність дослідити історію розвитку проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів та визначити її основні періоди.

Виклад основного матеріалу. Поняття "педагогічне керівництво самостійною роботою майбутніх учителів" в історії педагогічної думки з'явилося порівняно нещодавно, але його виникненню передувало вивчення та обґрунтування давніми мислителями, педагогами-класиками і сучасними науковцями таких дефініцій як "самостійність", "самостійна робота", "самостійна робота студентів", "самостійна робота вчителів".

На основі історичного аналізу науково-педагогічних праць ми виділили три основні періоди розвитку досліджуваної нами проблеми.

Найбільш тривалим періодом розвитку педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів є дорадянський, який триває від античних часів до 20-х рр. XX ст. і характеризується виникненням та дослідженням понять "самостійність", "самостійна робота студентів", "самостійна робота вчителя над собою", вперше висловлюються думки щодо необхідності керівництва самостійною роботою студентів.

У писемних згадках часів античності знайшло відображення поняття "самостійність". Так, серед грецьких філософів проблемі самостійності надавали значення Архід, Сократ, Платон, Аристотель, Аристоксен. За їх переконанням, розвиток мислення людини здійснюється якісно лише в процесі самостійного вдосконалення особистості, а розвиток її здібностей – шляхом самопізнання [1: 148]. Пізніше, проблему самостійності досліджували Е. Роттердамський, М. Монтень та ін.

Так, Е. Роттердамський вимагав, щоб навчання було легким і приємним для учнів, ґрунтувалося на інтересах та розвитку самостійності дітей [2: 41], а М. Монтень вважав, що освіта повинна розвивати розум учнів, самостійність їх думок, критичне ставлення до будь-яких поглядів і авторитетів, а також бажання і потребу самостійно здобувати знання [2: 41].

Аналіз праць Я. Коменського дає підстави стверджувати, що в XVII ст. поряд із терміном "самостійність" починають вживатися такі поняття як "самостійна робота студентів", "самостійна робота вчителя над собою".

Вчений закликав педагогів до пошуку і відкриття такого способу, при якому вчителі менше б учили, а учні більше б училися [2]. Ця думка підкреслює значущість розвитку самостійності в учнів, їх активності і прагнення здобувати знання навіть без участі вчителя.

Великим досягненням Я. Коменського у галузі педагогічної науки вважається те, що він розробив вікову періодизацію і відповідну їй систему шкільної освіти, згідно з якою для кожного вікового періоду пропонувалась своя школа. Так, для віку від 18 до 24 років існували академія чи університет, де в систему занять, поряд з лекціями, входила обов'язково система самостійної роботи студентів [2: 36].

Таким чином, починаючи з XVII ст. оволодіння знаннями у процесі навчання у вищих закладах освіти здійснюється не лише на лекціях, але і шляхом обов'язкової самостійної роботи студентів.

В працях Я. Коменського знаходять відображення і думки щодо самостійної роботи вчителя над собою. Так, він підкреслював, що школі потрібен освічений вчитель, який постійно прагне до розширення своїх знань і досвіду. Нечемному, неосвіченому вчителю не місце в школі. "Що таке неосвічений вчитель, пасивний керівник інших, як тінь без тіла, хмара без дощу, джерело без води, лампа без світла, отже, порожнє місце... Ти є вчителем – то вчи чи склади з себе цю маску" [2: 60].

Серед педагогів-класиків кінця XVIII-XIX ст. проблемі самостійності, самостійної роботи учнів та вчителя особливого значення надавали Й. Песталоцці, Й. Герbart, А. Дістервег та ін.

Так, Й. Герbart стверджував, що пробудження розумної самостійності учня є одним із головних завдань виховуючого навчання, а самостійну роботу розглядав як засіб розвитку активності мислення учня, як метод виховання самостійної людини.

Думка про те, що освіченість кожної людини залежить лише від неї самої належить німецькому педагогу А. Дістервегу, який писав, що нікого нічому не можна навчити, можна тільки допомогти їм чому-небудь навчитися; що тільки організуючи самодіяльність учнів, допомагаючи їм здобувати знання із запропонованого матеріалу, ми сприяємо їх успішному навчанню. Самостійність є найбільш значною ознакою людини і як особистості, і як суб'єкта діяльності.

Не залишилась поза увагою вченого і самостійна робота вчителя над собою. Він постійно виступав за піднесення морального рівня, загальної, спеціально-наукової і педагогічної культури учителів, завжди говорив, що священний обов'язок кожного вчителя – це постійна праця над собою, над своєю освітою, бо він лише до тих пір сприятиме освіті інших, поки продовжує працювати над своєю освітою [2: 75].

Наприкінці XIX ст. в німецькій педагогіці виникла течія "Педагогіка особистості", яка важливим завданням виховання вважала формування особистості на основі високорозвинутої розумової самостійності [3: 570]. Представники цієї течії Г. Гаудіа, Г. Шарельман на перше місце в діяльності школи ставили розвиток самостійності мислення учнів, їх самостійний розвиток.

Серед українських педагогів XVIII ст. на особливу увагу заслуговують думки видатного українського філософа, письменника та просвітителя-гуманіста Г. Сковороди з проблем самостійного здобуття знань учнів та самовдосконалення вчителів. Великого значення у процесі навчання учнів він надавав роботі з книгою. Педагог радив використовувати багато прийомів роботи з книгою, та найважливішим із них визначав самостійне здобування знань учнями [2: 166].

Важливе місце в працях Г. Сковороди посідає особистість вчителя, його знання та професійні якості. За твердженням вченого, тільки людина, що глибоко засвоїла знання, може виконувати почесні завдання педагога: "Долго сам учишь, если хочешь учить других" [2: 73].

Кінець XIX – початок XX ст. у вітчизняній педагогіці представлений такими особистостями, як М. Пирогов, К. Ушинський, М. Корф та ін., які продовжили розвивати думки своїх попередників щодо формування самостійності учнів, самостійної роботи вчителів та учнів. Так, М. Пирогов великого значення надавав самостійній роботі вчителів щодо підвищення рівня знань і удосконалення своєї педагогічної майстерності [2: 202].

К. Ушинський, висловлюючись щодо підготовки педагогів, вважав необхідним виховання у майбутніх учителів потягу до знань, до самоосвіти [2: 199]. Він закликав професорів та викладачів вузів "...керувати самостійними роботами студентів, вказуючи їм на джерела, пояснюючи незрозуміле, переглядаючи зроблене". Отже, в працях К. Ушинського, на нашу думку, вперше знаходить своє відображення проблема керівництва самостійною роботою студентів, під час якої викладач організовує самостійну роботу (вказує на джерела), надає допомогу у її виконанні (пояснює незрозуміле) та контролює результати самостійної роботи (переглядає зроблене).

Отже, аналіз низки науково-педагогічних джерел показав, що до початку XX ст. науковцями та педагогами-класиками активно розглядається проблема самостійності учнів та вчителів, розкриваються особливості самостійної роботи вчителя над собою. Однак, практично відсутні дослідження науковців, присвячені проблемам самостійної роботи студентів, самостійної роботи майбутніх учителів, за винятком Я. Коменського, який у своїй системі шкільної освіти передбачає в академіях чи університетах поряд із лекціями обов'язкову систему самостійної роботи студентів та К. Ушинського, в працях якого звертається увага на особливості підготовки майбутніх учителів, вказується на необхідність керівництва самостійними роботами студентів.

Початок XX ст. позначився досить активним розвитком педагогічної науки в Радянському Союзі, що дає нам змогу виділити ще один етап становлення проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів – радянський період, який тривав від початку 20-х рр. до кінця 80-х рр. XX ст. і характеризувався різними чинниками, на яких зробимо акцент далі.

Починаючи з 20-х років виходить в світ низка науково-педагогічних видань, серед яких – "Комуністична освіта" (з 1921 р.), "Советская педагогика" (з 1945 р.), "Начальная школа" (з 1945 р.), "Радянська школа" (з 1949 р.), "Народное образование" (з 1952 р.) та ін. У цих джерелах, окрім

проблеми самостійності, дуже актуальної в попередній період, важливе місце займає самостійна робота учнів, студентів та вчителів.

У постановвах ЦВК СРСР, РНК СРСР і ЦК ВКП (б), виданих у цей період, особлива увага приділяється такій організації навчання у вищих навчальних закладах, при якій би забезпечувався розвиток ініціативи, творчості майбутніх спеціалістів, здатність самостійно науково мислити, постійно поповнювати свої знання та вміло використовувати їх у практичній діяльності.

Підтвердженням цього є постанова "Про навчальні програми і режим в вищій школі і технікумах" (19 вересня 1932 р.), у якій ЦВК СРСР ухвалив "побудувати навчальну роботу у вищій школі і технікумах таким чином, щоб методи навчання в усій їх сукупності сприяли подальшому підвищенню знань тих, хто навчається... Методи навчання повинні забезпечити індивідуальну і самостійну роботу студентів, а також підвищити роль професорсько-викладацького складу, зробити викладачів відповідальними за постановку навчальної справи і за роботу кожного студента зокрема" [4: 423].

Отже, починаючи з 1932 р. особлива увага звертається на використанні таких методів навчання у вищих навчальних закладах, які б забезпечили індивідуальну і самостійну роботу студентів.

До 1930-х років у вищій школі особливо поширеним був "Лабораторно-бригадний" метод, про який згадує у своїй праці С. Сірополко "Історія освіти в Україні". Автор вказує на недосконалість цього методу, оскільки головною його хвилю є неможливість перевірити, що саме зробив кожний студент зокрема [5: 763].

Така ж критика простежується і в постанові "Про навчальні програми і режим в вищій школі і технікумах" (19 вересня 1932 р.), де ЦВК СРСР констатує, що внаслідок неправильного застосування так званого "бригадно-лабораторного методу" при вивченні всіх навчальних дисциплін в практиці роботи навчальних закладів виявилася ціла низка великих недоліків, серед яких: зниження індивідуальної відповідальності студентів за свою роботу, рівняння на слабких та відстаючих [4: 423]. Тому ЦВК СРСР визнав недоречним застосування "бригадно-лабораторного методу" в його сучасній формі і зобов'язав усі навчальні заклади підходити конкретно до визначення методів навчання [4: 423].

Таким чином, початок 30-х років ознаменувався особливою увагою до проблеми самостійної роботи студентів та керівництва нею з боку викладачів, значущість та необхідність якої динамічно зростала, що знаходило своє відображення в державних документах наступних років. Так, в постанові РНК СРСР і ЦК ВКП (б) (23 червня 1936 р.) "Про роботу вищих навчальних закладів і про керівництво вищою школою" вимагається: "на зміну існуючої практики перевантаження студентів обов'язковими навчальними заняттями (до 40 годин в шестиденку) скоротити кількість годин обов'язкових занять, що проводяться під керівництвом викладачів, і встановити з початку 1936-1937 навчального року наступну кількість навчальних годин в шестиденку: на I і II курсах – не більше 30 годин, на III і IV – не більше 24 годин, на V – не більше 18 годин. Виділити для студентів III і IV курсів по одному дню і для студентів останнього курсу – по два дні в шестиденку, окрім вихідного, для самостійної роботи" [4: 429].

В постанові РНК СРСР і ЦК ВКП (б) (23 червня 1936 р.) "Про роботу вищих навчальних закладів і про керівництво вищою школою" зазначається, що при організації навчального процесу основна увага повинна бути спрямована на самостійну роботу студентів, що проводиться в читальнях, бібліотеках, архівах, лабораторіях, кабінетах чи вдома, з забезпеченням консультацій студентам [4: 429].

Таким чином, аналіз директив КПРС та радянського уряду дає підстави зробити висновок, що починаючи з 20-х років самостійна робота студентів та керівництво нею набуває особливої актуальності.

Кінець 30-х та початок 40-х років ХХ століття характеризувався появою низки педагогічних праць Н. Вільямса, С. Голанта, П. Груздів, Р. Мікельсона, Д. Фінікова та ін., в яких робляться спроби визначити суть самостійної роботи, акцентується увага на її значущості у вищих навчальних закладах для майбутніх спеціалістів, розглядається проблема організації та планування самостійної роботи тощо.

Аналіз журналів "Радянська школа" показав, що, починаючи з 1951 року, самостійна робота учнів (студентів) обґрунтовується в численних публікаціях вчителів, інспекторів шкіл, викладачів, аспірантів, кандидатів наук та інших наукових представників.

Наукові статті радянських авторів присвячені проблемам організації самостійної роботи школярів з різних предметів, розвитку навичок самостійної роботи у школярів, визначенню видів самостійної роботи і розробці завдань для неї, науково-дослідній роботі як одному із видів самостійної роботи студентів та майбутніх учителів зокрема, бюджету часу студентів тощо.

Починаючи з середини 50-х рр. активними дослідниками проблеми самостійної роботи стають А. Грабовський, Б. Єсіпов, М. Кашин, Р. Нізамов, І. Огородніков, Г. Паперна, В. Паралл, М. Скаткін, П. Смирнов, Р. Срода та ін.

Про бурхливий розвиток наукової педагогічної думки в 60-70-х рр. свідчить проведення наукових, науково-методичних та науково-практичних конференцій в країнах Радянського Союзу. Серед них:

перша республіканська міжвузівська науково-методична конференція "Організація самостійної роботи студентів" 10-11 грудня 1968 р. (Кишинів), наукова конференція "Сучасні проблеми педагогіки" 26-27 листопада 1974 р. (Казань), Всеросійська науково-практична конференція "Організація і методика самостійної роботи студентів" 16-17 травня 1978 р. (Новосибірськ) та ін. Однією з провідних проблем, що розглядалися на цих конференціях була самостійна робота студентів.

Кінець 70-х та початок 80-х рр. XX ст. відзначається появою наукових видань П. Підкасистого, В. Графа, І. Ільєсова, В. Ляудіса, М. Гарунова, В. Козакова та ін., в яких продовжуючи думки своїх попередників, вчені розкривають сутність самостійної роботи, обґрунтовують принципи класифікації самостійних робіт, визначають їх види тощо.

Як свідчать результати нашого дослідження, в радянський період було захищено низку дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, в яких здійснено дослідження шляхів забезпечення наступності самостійної навчальної роботи, особливостей її організації, активізації та контролю, формування самостійності як професійної якості тощо.

Таким чином, другий період розвитку проблеми самостійної роботи майбутніх учителів ознаменувався активним зростанням значущості самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів та необхідності керівництва нею, про що свідчить низка директив КППС та Радянського правління, дисертаційних досліджень, науково-педагогічних статей, надрукованих у періодичній пресі та апробованих під час конференцій.

Після здобуття незалежності в суверенній Українській державі почала формуватися та втілюватися в життя власна політика в галузі освіти загалом та вищої освіти зокрема. Основні напрями освітніх реформ у вищій школі визначаються низкою державних документів.

Так, у Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті головною метою української системи освіти є створення умов для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, формування покоління, здатних навчатися впродовж життя.

Концепція педагогічної освіти орієнтує увагу на те, що педагогічна освіта покликана забезпечувати формування вчителя, що орієнтований на особистісний та професійний саморозвиток.

У 2005 р. відбулося приєднання України до Болонської декларації, що зумовило посилення уваги до ступеневої підготовки фахівців та формування у студентів такої якості як самостійність.

Таким чином, освітні реформи в незалежній Україні стали підставою для виділення ще одного періоду розвитку проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів – сучасного, що триває від початку 90-х років до сьогодні.

На сучасному етапі самостійна робота студентів та її організація є об'єктом дослідження численних наукових праць: дисертацій, монографій, посібників та наукових статей.

Починаючи приблизно з 1995 року, відбувається захист багатьох дисертаційних досліджень з проблеми самостійної роботи студентів загалом, та майбутніх учителів зокрема, на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук: В. Хрипуном "Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів на практичних заняттях з педагогіки" (1995 р.) [6], І. Бобаковою "Самостійна робота як фактор удосконалення процесу підготовки майбутнього вчителя музики" (1998 р.) [7], М. Сичовою "Організація самостійної роботи студентів педагогічного училища в умовах особистісно орієнтованого навчання" (2000 р.) [8], І. Шайдур "Організація самостійної роботи студентів педагогічних університетів на основі індивідуально орієнтованого підходу" (2003 р.) [9] та ін.

У перелічених дисертаційних дослідженнях теоретично обґрунтовано сутність таких понять, як самостійність і самостійна робота студентів, керівництво самостійною роботою, самостійна позааудиторна робота; визначено види, форми і принципи організації самостійної роботи студентів; досліджено процес та особливості організації самостійної роботи студентів в умовах особистісно орієнтованого навчання; розглянуто функції студента і викладача у процесі організації самостійної роботи; визначено дидактичні умови раціональної організації самостійної роботи студентів; обґрунтовано особливості контролю за самостійною роботою студентів тощо.

Різні аспекти самостійної роботи студентів вищих педагогічних навчальних закладів розкрито і в науково-педагогічних періодичних виданнях останніх років.

Серед сучасних науковців проблема педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів обґрунтовується та досліджується Я. Бойко [10], М. Занічковським і Н. Слободян [11], О. Плотниковою [12] та ін.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вивчення та аналіз науково-педагогічних джерел показали, що окремі аспекти самостійної роботи майбутніх учителів досліджуються ще з часів античності і є актуальними в сучасній педагогічній думці, про що свідчить низка наукових та науково-методичних праць, державних документів. Різні підходи до вивчення самостійної роботи дали нам змогу виділити три періоди розвитку проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів: дорадянського (виникнення та дослідження понять "самостійність", "самостійна робота студентів", "самостійна робота вчителя над собою", вперше висловлюються думки щодо необхідності керівництва самостійною роботою студентів), радянського (організація та

керівництво самостійною роботою студентів стає об'єктом уваги з боку державної влади; ця проблема досліджується низкою науковців і знаходить відображення у періодичних виданнях, монографіях, дисертаційних дослідженнях, апробується під час конференцій), сучасного (відбуваються реформи у сфері вищої освіти, особлива увага звертається на розвиток самостійності майбутніх фахівців, готовності здобувати знання протягом усього життя; у численних дисертаційних дослідженнях, монографіях, наукових статтях розглядаються різні аспекти самостійної роботи студентів та майбутніх учителів зокрема). Подальшого вивчення потребує розвиток проблеми педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів на сучасному етапі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Сидорчук Н. Г. Організація самоосвітньої діяльності майбутніх учителів у процесі вивчення предметів педагогічного циклу / Н. Г. Сидорчук // Наукова школа : центр професійної підготовки педагогічних кадрів (науковий доробок викладачів та аспірантів кафедри педагогіки Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка : науковий збірник) ; [за ред. проф. О. А. Дубасенюк]. – Житомир : Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. – С.148–172.
2. Історія педагогіки / [за ред. проф. М. В. Левківського, докт. пед. наук О. А. Дубасенюк]. – Житомир : Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка : [посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр "Академія", 2003. – 576 с.
4. Народное образование в СССР. Общеобразовательная школа. Сборник документов. 1917-1973 гг. / [составители : А. А. Абакумов, Н. П. Кузин, Ф. И. Пузырев, Л. Ф. Литвинов]. – М. : "Педагогика", 1974. – 560 с.
5. Сірополко С. Історія освіти в Україні / Степан Сірополко. – Київ : Наук. думка, 2001. – 912 с.
6. Хрипун В. М. Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів на практичних заняттях з педагогіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / В. М. Хрипун. – К., 1995. – 24 с.
7. Бобакова І. П. Самостійна робота як фактор удосконалення процесу підготовки майбутнього вчителя музики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / І. П. Бобакова. – К., 1998. – 19 с.
8. Сичова М. І. Організація самостійної роботи студентів педагогічного училища в умовах особистісно орієнтованого навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / М. І. Сичова. – К., 2000. – 20 с.
9. Шайдур І. А. Організація самостійної роботи студентів педагогічних університетів на основі індивідуально орієнтованого підходу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / І. А. Шайдур. – К., 2003. – 22 с.
10. Бойко Я. Організація самостійної роботи студентів у вищих педагогічних навчальних закладах / Яна Бойко // Рідна школа. – № 10. – 2009. – С.19–23.
11. Занічковський М. О. Керівність самостійною роботою у вивченні іноземних мов / М. О. Занічковський, Н. М. Слободян // Нові інформаційні технології у самостійній роботі студентів : матеріали навчально-методичної конференції. – Львів : видавництво Львівської комерційної академії, 2003. – С.101–107.
12. Плотникова О. Організація самостійної роботи першокурсників у процесі вивчення іноземної мови / Олена Плотникова // Рідна школа. – № 9. – 2001. – С. 56–57.

Матеріал надійшов до редакції 27.07. 2010 р.

Дудчак Г. І. Проблема педагогического руководства самостоятельной работой будущих учителей в научно-педагогической литературе.

В статье проанализирована история развития проблемы педагогического руководства самостоятельной работой будущих учителей. Выделены основные периоды становления проблемы исследования: досоветский, советский, современный. Раскрыты тенденции, которыми характеризуется каждый период. Исследована сущность дефиниций, которые опередили возникновение понятия "педагогическое руководство самостоятельной работой будущих учителей".

Dudchak G. I. The Problem of Pedagogic Management of Future Teachers' Independent Work in the Scientific and Pedagogic Literature.

The article analyzes the genesis history of pedagogic management of future teachers' independent work in the scientific pedagogic literature. The principal periods of the investigated problem formation such as pre-Soviet, Soviet and modern are defined. The tendencies of each period are revealed. The essence of definitions, outstripping the establishment of the notion "pedagogic management of future teachers' independent work" is investigated.